

[Finansministeren.]

Kommune havde lige saa stor Valgret, som samtlige Vælgere, ham selv indbefattet, havde, den Dag den almindelige Valgrets Mænd skulde deltage i Afgørelsen. Selv om der var 5 000 Vælgere i en Kommune — det var der vel ikke ret mange Steder —, men selv om der var 1 000 Vælgere, havde den store Hartkornsejer samme Indflydelse som disse 1 000. For Byernes Vedkommende var det saaledes, at den Femtedel, der havde de største Indtægter, valgte lige saa mange Valgmænd som den almindelige Valgrets Mænd. Dertil kom saa de 12 kongevalgte Medlemmer, som de Partier kunde faa, der dannede Regering, og det kom jo Venstre stærkt til gode, efter at Venstre havde faaet Magten i 1901.

Disse Privilegier blev nu afskaffet, og der var god Grund til at være begejstret derover. Der var mindre Grund til at være glad over, at Venstre, dengang Grundloven skulde ændres, frygtede for at lade den almindelige Valgret komme til at herske helt og fuldt. Naar dette Lovforslag nu ligger paa Tingets Bord, er det i Virkeligheden Venstre, der har Ansvaret derfor. Hvis Venstre i 1913, 1914 og 1915, da denne Sag var til Behandling i Rigsdagen, havde fulgt sit gamle Program, havde vi dengang faaet gennemført en Grundlov af en saadan Karakter, at vi ikke nu i Dag havde behøvet at fremsætte et Forslag om Ændring af Grundloven. Men Venstre var blevet lunkent; da Venstre i 1901 havde faaet Magten, varede det ikke længe, før et Venstreblad skrev: „Det er ikke mere Valgret, vi trænger til.“ Allerede paa det Tidspunkt begyndte Venstre at gaa bort fra sin gamle Tale om, at den almindelige Valgret skulde være gældende, og, som Ordføreren for Det radikale Venstre i Gaar sagde: Ingen over og ingen ved Siden af Folketinget. Da vi naaede Landstingsvalget i 1914, som gik forud for Grundlovens Vedtagelse, var der ingen Begejstring at spore hos Venstre. Jeg havde den Ære at være Valgmand til Landstingsvalget, der fandt Sted i 1914. I den Kreds, hvor jeg hører hjemme, var vi 22 socialdemokratiske Valgmænd. Vi kunde ikke vælge nogen socialdemokratisk Landstingsmand; vi var klar over, at vi skulde stemme paa en Venstremand for at faa en Tilhænger af den almindelige Valgret. Der mødte saa en Deputation fra Venstre og anmodede os om at støtte Venstre, hvad vi erklærede os villige til; men da man nævnte den Kandidat, vi skulde stemme paa, blev vi betænkelige og svarede, at vi maatte da først vide, hvilken Stilling

han indtog. Dertil svarede Delegationens Ordfører: Det forstaaer vi, og vi har Mandat til at indbyde de Herrer til at deltage i Venstres Partimøde, hvor den paagældende vil udtale sig om det foreliggende Forslag til Grundlovsændring. Saa marcherede vi 22 Socialdemokrater til Venstres Partimøde, hvor vedkommende erklærede, at han ønskede adskillige Ændringer gennemført, men forpligtede sig til, hvis der ikke var Mulighed derfor, da at stemme for Forslaget, som det forelaa.

Se, saadan synderlig Begejstring og Kamplyst hos Venstre til at stede Privilegierne til Jorden med fuld Venstrehonnør var der ikke dengang. Alle, som deltog i Forhandlingerne i hine Dage, vil vide, at havde det staaet til Venstre alene, havde det set sørgeligt ud med at faa gennemført den Grundlovsændring, der blev vedtaget. Og Venstre kunde have gjort det. Paa det Tidspunkt raadede Venstre sammen med Socialdemokrater og Radikale over 37 Medlemmer i Landstinget; Højre, som det dengang hed, og de Frikonservative havde 29. Der var altsaa sikkert Flertal for at gennemføre en Grundlovsordning, som kunde tilfredsstille alle demokratiske Partier, hvis Venstre havde villet. Men Venstre vilde ikke. Det er Sandheden om den Sag. Og naar de ikke vilde det, var det, fordi Venstre allerede paa det Tidspunkt tvivlede paa, at Venstre i Fremtiden vilde være i Pagt med den demokratiske Befolkning. Venstre forudsaa, at den Dag vilde komme, da de ikke havde Flertal i noget af Tingene og derfor maatte have de saakaldte Kauteler indført. Jeg skal ikke her i Dag benævne Kautelerne ved det Ord, de blev betegnet med i hine Tider; det er muligt, at den højtærede Formand ikke vilde tillade det, og derfor skal jeg undlade at gøre det.

Jeg vender mig saa til den anden Del af Indvendingerne mod Forslaget. Naar man hørte den ærede Ordfører for Venstre (Hauch), var det, ligesom om man sporede, at Forslaget ikke var vidtgaende nok. Det ærede Medlem savnede Bestemmelser om, at Republikken skal indføres og Valgretsaldern ned sættes til 21 Aar. Det ærede Medlem lagde sig her paa Linie med Kommunisterne i Folketinget. Kommunisterne derovre beklagede ogsaa, at disse Bestemmelser ikke var medtaget, og jeg kunde kun faa den Opfattelse, at den ærede Ordfører for Venstre syntes, at der manglede noget i det foreliggende Forslag. Mit Partis Ordfører, det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds (C. F. Sørensen), har omtalt den Side af Sagen i Gaar, saa jeg behøver ikke at